

9. Моя права нога розслаблена. Моя права нога стає важкою, важкою, важкою. Права нога стає важкою, важкою, важкою. Нога стала важкою, важкою, важкою. Стала важкою, важкою, важкою. Важкою, важкою. Важкою.

10. Моя ліва нога розслаблена. Моя ліва нога стає важкою, важкою, важкою. Ліва нога стає важкою, важкою, важкою. Нога стала важкою, важкою, важкою. Стала важкою, важкою, важкою. Важкою, важкою. Важкою.

11. Мій тулуб стає важким, важким, важким. Тулуб стає важким, важким, важким. Тулуб став важким, важким, важким. Став важким, важким, важким. Важким, важким. Важким.

12. Мій організм важкий. Я дуже важкий. Я розслаблений. Я дуже важкий. Я розслаблений. Я р-о-з-с-л-ааа-б-л-е-н-и-й. Я дуже р-о-з-с-л-ааа-б-л-е-н-и-й. Після настання загального розслаблення і відчуття важкості в усьому тілі хворі під музичний супровід лежать в такому стані 1-2 хвилини.

13. Я відпочив. Я відчуваю своє тіло. Я відчуваю силу. Я відчуваю свіжість в тілі. Мені добре. Я вільний і повний сил. Я відпочив. Я бадьорий.

14. Моє дихання прокинулося. Я можу дихати енергійно. Я роблю сильний видих, мій видих довільний. Вдих – я сповнений сил. Видих – пройшла важкість. Вдих – сили наповнюють мене. Я свіжий, я бадьорий, я сильний. Стискаємо кулаки, сильно потягуємося, видихаємо, відкриваємо очі...

Цей комплекс надалі доповнюється вправами на розвиток відчуттів «тепла», регуляції дихання і кровообігу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демет'єва Н.Ф., Болтенко В.В. Отношение к болезни и его влияние на социальную активность инвалидов с нарушением опорно-двигательного аппарата // Клиническая медицина. – 1983. – № 8. – С. 122–124.
2. Шульц И.Г. Аутогенная тренировка [Электронный ресурс] / Пер. с нем. канд. мед. наук С.Л. Дземешкевича, под ред. д-ра мед. наук проф. В.Е. Рожкова. – М.: Медицина, 1985. – Режим доступа: <http://bong-dem-long.org/store/other?file=1706>.
3. Розов В.І. Адаптивні антистресові психотехнології: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2005. – 278 с.

*Володимир ІВАНЕНКО, Максим КУПРЄСНКО, Олександр НЕПША
(Мелітополь, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Сучасний етап розвитку системи освіти висунув на перший план нові завдання, здійснення яких потребує кардинального оновлення структури, змісту та переорієнтації сформованих форм і методів навчання, пошуку ефективних засобів формування професійної спрямованості фахівців в галузі фізичної культури. Орієнтація навчально-виховного процесу на задоволення потреб, інтересів і здібностей студентів веде до суттєвої реорганізації системи вищої педагогічної освіти. Сучасні умови вимагають пошуку нових шляхів вирішення проблеми, підвищення рівня підготовки студентів.

Розробка державного освітнього стандарту, орієнтація професійної діяльності фахівця на розвиток, навчання, виховання, залучення особистості до освоєння цінностей фізичної культури з'явилися причинами для поновлення структури і змісту дисциплін професійної підготовки фахівця з фізичної культури. Актуальність теми статті визначена потребами професійної підготовки педагогічних кадрів, в тому числі студентів Ме-

літопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького, в галузі фізично культури і обумовлена наступними обставинами:

- 1) приведення мети, змісту освіти та методики навчання у відповідність до вимог суспільства, усвідомлення особистісної та соціальної значущості своєї професії випускником університету, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах;
- 2) знання основних етапів розвитку фізичної культури і спорту в історії становлення культури свого народу як фактор, що впливає на рівень професійної підготовки спеціаліста;
- 3) міжнародне значення української системи фізичного виховання, а також передовий досвід української школи спорту та спортивної науки.

Протягом тривалого періоду в педагогічній літературі обговорюються проблеми професійно-педагогічної підготовки фахівців в галузі фізичної культури на основі цілісності, інтегративності і стійкості професійної діяльності в нових соціально-економічних умовах поставлені в дослідженнях Т.М.Данилко [1], Н.Ю.Зубанова [2], М.В.Карченкова [4], О.В.Ковальчук [5,6], І.П.Підласий [7] та ін.

Якими повинні бути педагогічні умови, що сприяють формуванню професійної спрямованості студентів, структуру, зміст і методику навчання, що відповідають вимогам професійної підготовки студентів?

Ми спробуємо розглянути формування професійної спрямованості студентів МДПУ ім. Б. Хмельницького.

В Законі України «Про освіту»: «Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [2, 6].

Прагнення до самоактуалізації має стати основною потребою і мотивом діяльності студентів, що навчаються в МДПУ ім. Б. Хмельницького, тільки тоді можлива особистісна і професійна індивідуальність, бажання реалізувати себе, змінюючи при цьому навколишній світ на краще.

У цій ситуації на допомогу педагогу приходять продуктивне навчання, яке тісно пов'язане з поняттям «творчість». Розвивається той, хто створює і творить нове для себе або інших, хто виходить за рамки зумовленого, хто реалізує потенційні можливості свого внутрішнього світу. За І. Підласим «Продуктивними назвемо знання, уміння, спираючись на які випускники школи знаходять міцну опору для свого майбутнього. Продуктивні знання, уміння – необхідні, дієві, міцні, постійно актуальні» [7, 5].

Кожен викладач, виходячи з індивідуальних особливостей своїх студентів, прагне до використання програмного матеріалу різної складності, до різноманітності теоретичного, практичного, наочного матеріалу. В рамках продуктивного навчання неможливо створити універсальну програму. Студенти своїми діями перетворюють умови цих дій. Ефективність продуктивного навчання залежить від психологічного фону, емоційного настрою учасників освітнього процесу, характеру їх взаємин [3].

Проблема організації і коригування освітньої діяльності пов'язана з успішністю її осмислення. Необхідність створення умов формування професійної спрямованості пропонує педагогу вирішувати проблему постановки цілей навчання, розробки плану, конструювання системи знань, форм рефлексії та оцінки, які передбачають можливість творчого самовираження студентів. Він має можливість спостерігати за розвитком і формуванням професійної спрямованості студента, його особистісним зростанням.

Оцінка результатів освітньої діяльності не зводиться тільки до визначення досягнень, необхідних освітнім стандартом і нормативам. В особистісно-орієнтованому навчанні необхідно прагнути до того, щоб перевірялась не ступінь відповідності зовнішнім які передбачені результати, а швидше за творче відхилення від них. Саме творче середовище формує в студентів «особистісні структури підсвідомості», що виступають механізмом і джерелом творчого самовираження. Бути особистістю і професіоналом у своїй справі – значить оперувати не тільки завченими знаннями, скільки пошуком джерел їхнього змісту, співвіднесенням суті знань з актуальністю в даній ситуації рішеннями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данилко М.Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. – Луцьк: Волин. обл. друк., 2003. – 234 с.
2. Зубанова Н.Ю. Формування професійно-педагогічної спрямованості особистості майбутнього вчителя фізичної культури: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1999. – 17 с.
3. Іваненко В.В. Психологічна культура як важлива умова формування професійної майстерності майбутніх учителів фізичного виховання // Педагогіка здоров'я: збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Чернігів, 7–8 квітня 2017 р.): [в 2 т.] / ред. колегія: С.М.Шкарлет [та ін.]. – Чернігів, 2017. – Т. 2. – С. 152–160.
4. Карченкова М.В. Педагогічні умови формування готовності майбутні учителів фізичної культури до професійної діяльності: автореф. дис... к.пед.н. спец. 13.00.04. – Київ, 2006. – 19 с.
5. Ковальчук О.В., Непша О.В., Суханова Г.П., Ушаков В.С. Основні чинники, які визначають зміст професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів // Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів I-ї Міжнародної науково-практичної конференції. – Баку–Ужгород–Дрогобич: Посвіт, 2016. – С. 263–265.
6. Ковальчук О.В., Купреснюк М.В., Непша О.В., Суханова Г.П., Ушаков В.С. Структура гуманістичної спрямованості особистості фахівця з фізичної культури і спорту //Освітні стратегії розвитку духовної та світоглядної культури особистості громадянського суспільства. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. 20–21 квітня 2017 р., м. Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Є. Висоцька. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2017. – С. 108–110.
7. Підласий І.П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. – Харків: Основа, 2010. – 158 с.

Валентина ІВАНОВА, Олександр НЕПША
(Мелітополь, Україна)

ГІДРОГЕОЛОГІЧНІ УМОВИ ВОДОНОСНОГО ГОРИЗОНТУ НИЖНЬОКРЕЙДОВИХ ВІДКЛАДІВ НОВОПИЛИПІВСЬКОЇ ДІЛЯНКИ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО МІСЬКОГО ВОДОЗАБОРУ

Підземні води мають подвійну природу: з одного боку, це рухома корисна копалина, яка циркулює в гірських породах і її використання потребує видобутку з надр, а з іншого – це частина загальних водних ресурсів планети, яка активно взаємодіє з поверхневими водами, атмосферою та іншими компонентами природного середовища. у зв'язку з цим,